

Sygn. akt VI Ka 247/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Irena Linkiewicz
Sędziowie:	SSO Irena Śmietana SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.)
Protokolant	st. sekr. sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Krzysztofa Piwowarczyka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015r.,

sprawy T. P.

ur. (...) w E. s. S. i J.

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 1 kwietnia 2015 r., sygn. akt VIII K 44/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Elblągu

do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 247/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu w sprawie VIII K 44/15 rozważał możliwość objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wobec skazanego T. P. w prawomocnych wyrokach:

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 12 marca 2010 r., wydanym w sprawie **II K 67/10**, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 29-30 sierpnia 2009 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art.178a § 1 k.k., popełniony w dniu 23 września 2009 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 17 marca 2010 r., wydanym w sprawie **II K 201/10**, za czyn z art. 13 § 1 k.k. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony w dniu 16 czerwca 2009 r. w zw. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczono okres pozbawienia wolności w dniach 16.06.-17.06.2009 r.;

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 30 marca 2010 r., wydanym w sprawie **II K 204/10**, za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 24 marca 2009 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 30 kwietnia 2009 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 22 czerwca 2009 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 30 marca 2010 r., wydanym w sprawie **II K 496/10**, za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 24 maja 2009 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 24 sierpnia 2010 r., wydanym w sprawie **II K 836/10**, za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w okresie od 23 października 2009 r. do 12 marca 2010 r., na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczono okres pozbawienia wolności od dnia 12.03.2010 r. do dnia 24.08.2010 r.;

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 04 października 2010 r., wydanym w sprawie **II K 1007/10**, za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 31 października 2009 r. do 02 listopada 2009 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę po 20 zł;
- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 26 marca 2013 r., wydanym w sprawie **VIII K 166/13**, za czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 03 października 2012 r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;
- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 11 grudnia 2014 r., wydanym w sprawie **VIII K 454/14**, za czyn z art. 279 § 1 k.k., popełniony w okresie od sierpnia do września 1999 r., na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 01.04.2015r. w sprawie VIII K 44/15 połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wobec T. P. w wyrokach jednostkowych Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach II K 67/10, II K 201/10, II K 204/10, II K 469/10, II K 1007/10 i VIII K 454/14 i orzeczono karę łączną 4 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, a umorzono postępowanie o objęcie wyrokiem łącznym kar z wyroków Sądu Rejonowego w Malborku w sprawie II K 836/10 i Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie VIII K 166/13, stwierdzając ponadto, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach jednostkowych objętych wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu. Orzeczenie to zawiera także rozstrzygnięcie o zaliczeniu na poczet kary łącznej okresów zatrzymań i odbywania kar pozbawienia wolności w sprawach jednostkowych objętych wyrokiem łącznym oraz o kosztach sądowych, od uiszczenia których zwolniono skazanego.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli obrońca skazanego i skazany.

Obrońca skazanego zaskarżył ww wyrok w całości i zarzucił mu:

-naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 91par. 3 kk polegający na jego niezastosowaniu przy wymiarze kary,

-naruszenie przepisów prawa procesowego tj art. 7 kpk i art. 424 par 1 i 2 kpk polegającego na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów polegającego na braku należytej oceny okoliczności wpływającej na wymiar kary łącznej, w taki sposób, że przeważało dążenie do „wypośredkowania” orzeczonej kary a waga okoliczności, które przemawiały za zastosowaniem zasady absorpcji kary została konsekwentnie zminimalizowana, ponadto końcowa część uzasadnienia została sporządzona z naruszeniem zasad procesowych.

Stawiając te zarzuty obrońca skazanego wniósł o :

- orzeczenie kary łącznej w sprawach IIK 204/10 i IIK 496/10 na podstawie art. 91 kk oraz połączenie tej kary z karami orzeczonymi w wyrokach wydanych w sprawach IIK 67/10 IIK 201 /10 IIK 454/14,
- orzeczenie kary łącznej na podstawie art. 91 kk w sprawach IIK 836/10 i (...),
- połączenie w/w kar przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji,
- umorzenie postępowania co do kary orzeczonej wyrokiem (...) 166/13.

Skazany w swojej apelacji również zaskarżył ww wyrok łączny w całości. Wskazał, że doszło do błędu w ustaleniach faktycznych i naruszenia art. 7 kpk, gdyż przyjęta przez sąd I instancji konfiguracja przy łączeniu kar jest błędna, została przyjęta wbrew treści art. 85 kk, gdyż kara z wyroku w sprawie VIII K 454/14 za czyn popełniony w okresie od sierpnia do września 1999r. powinna być połączona z karami orzeczonymi w sprawach Sądu Rejonowego w Elblągu o sygn. akt II K 470/00, II K 1097/98, II K 1527/00, II K 1122/99 i II K 1059/01. Wskazał też, że Sąd Rejonowy kształtując karę łączną nie uwzględnił jego dobrej opinii z jednostki penitencjarnej, tego, że w czasie przed osadzeniem to nie popełniał przestępstw, pracował, miał ustabilizowaną sytuację rodzinną. Zaznaczył, że odbywa karę z innego wyroku łącznego i kara ta jest zbyt wysoka, również kara łączna orzeczona w zaskarżonym wyroku, przy zastosowaniu częściowej absorpcji, nie uwzględnia właściwie okoliczności korzystnych dla skazanego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacje wniesione w sprawie, a w szczególności apelacja skazanego, musiały skutkować uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Na wstępie należy zaznaczyć, że już sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu wyroku wskazał, że naruszył art. 85 kk, gdyż dostrzegł, że kara jednostkowa wymierzona skazanemu wyrokiem w sprawie VIII K 454/14 za czyn popełniony w okresie od sierpnia do września 1999r. powinna być połączona z karami orzeczonymi wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie II K 470/00. Tak więc sam sąd orzekający przyjął, że doszło do niewłaściwej oceny możliwości połączenia kar z wyroków jednostkowych, a tym samym doszło do obrazy art. 85 kk, która to obraza miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku łącznego.

Bowiem dla zaistnienia przesłanek do wydania wyroku łącznego muszą zachodzić takie warunki jak do orzeczenia kary łącznej .

Zasady wymierzania kary łącznej w wyroku łącznym przewiduje przepis art. 85 k.k. Zgodnie z tym przepisem, warunkiem wymierzenia kary łącznej jest to, by przestępstwa ustalone różnymi prawomocnymi wyrokami popełnione zostały przez sprawcę zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Należy tu podkreślić, iż mimo, że postępowanie o wydanie wyroku łącznego zainicjował wniosek skazanego, w którym wniósł on o połączenie kar z wyroków Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawach II K 1009/99 i VIII K 454/14, to sposób w jaki we wniosku określił zakres wyroków jednostkowych, które powinny być objęte tym postępowaniem, nie może mieć przesądzającego znaczenia dla określenia zakresu przedmiotowego tego postępowania. Obowiązkiem sądu wynikającym, zarówno z procesowej normy z art. 570 kpk, jak i normy materialno - prawnej z art. 85 kk jest bowiem i tak przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich skazań danej osoby będącej przedmiotem tego postępowania, celem ustalenia czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu (patrz: postanowienie SN z 8.03.2011r., II KK 312/10, publ.Biul.PK 2011/5/44-45, Prok.i Pr.-wkł. 2011/11/24). Tak więc wyrok łączny powinien obejmować wszystkie skazania na kary podlegające łączeniu, a nie wyłącznie wskazane przez skazanego. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy, to mimo uzyskania informacji o osobie T. P. z K. zawierającej wyroki skazujące go w latach 1999-2014 i mimo, że czyn przypisany mu w ostatnim wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie VIII K 454/14 dotyczył czynu popełnionego w okresie od sierpnia

do września 1999r., to sąd I instancji w części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego rozważał możliwość objęcia wyrokiem łącznym tylko kary z tego ostatniego wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie VIII K 454/14 z karami wymierzonymi w wyrokach jednostkowych, ale tylko zapadłych od dnia 12 marca 2010r. Konsekwencją zaś takiego nieprawidłowego zawężenia wyroków, co do których rozważano wydanie wyroku łącznego, było naruszenie art. 85 kk, gdyż z pewnością czas czynu tj. sierpień-wrzesień 1999r. wynikający ze skazania w sprawie VIII K 454/14 Sądu Rejonowego w Elblągu optował by rozważyć orzeczenie kary łącznej obejmującej karę za ten czyn z wyroku w sprawie VIII K 454/14 z karami z wyroków wynikających z wcześniejszych skazań wskazanych w informacji z K.. Połączenie zaś kar pozbawienia wolności z wyroków wskazanych w pkt. I zaskarżonego wyroku, w tym uwzględnienie w grupie wymienionych tam wyroków wyroku a tym samym i kary z wyroku w sprawie VIII K 454/14 Sądu Rejonowego w Elblągu nie może być uznane za prawidłowe z uwagi na brak realnego zbiegu przestępstw jako warunku niezbędnego do orzeczenia kary łącznej.

Z tego też względu zaskarżony wyrok nie mógł się ostać i podlegał uchyleniu, z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Należy też zwrócić uwagę, że analiza wyroków SR w Elblągu z 12.03.2010r. w sprawie II K 67/10 (daty czynów 2009r.) i SR w Malborku z 24.08.2010r. w sprawie II K 836/10 (ciąg przestępstw popełniony w okresie od 23.10.2009r. do 12.03.2010r.), przy uwzględnieniu dat wyroków i dat czynów przypisanych skazanemu tymi wyrokami, nie musi jednoznacznie wskazywać na niemożność objęcia karą łączną kary wynikającej ze skazania w sprawie II K 836/10 SR w Malborku z karami wynikającymi ze skazań, dla których chronologicznie pierwszy jest wyrok SR w Elblągu z 12.03.2010r. w sprawie II K 67/10. Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku łącznym z 01.04.2015r. umorzył wydanie wyroku łącznego obejmującego karę z wyroku w sprawie II K 836/10 SR w Malborku, stwierdzając w pisemnym uzasadnieniu, że wyrok ten nie spełnia wymogów koniecznych dla objęcia ich wyrokiem łącznym. Z akt sprawy nie wynika jednak czy ciąg przestępstw przypisany wyrokiem w sprawie II K 836/10 SR w Malborku (popełniony od 23.10.2009r. do 12.03.2010r.) to skazany „skończył” popełniać przed czy po zapadnięciu pierwszego wyroku SR w Elblągu z 12.03.2010r. w sprawie II K 67/10. Tożsama data 12.03.2010r. nie wyklucza bowiem i takiej sytuacji, że skazany np. popełnił ostatnie przestępstwo przypisane mu w sprawie II K 836/10 SR w Malborku, a składające się na ciąg przestępstw z okresu od 23.10.2009r. do 12.03.2010r., w dniu 12.03.2010r. nad ranem, a wyrok w sprawie II K 67/10 SR w Elblągu zapadł w dniu 12.03.2010r. po południu i wówczas zostaną spełnione warunki z art. 85 kk do objęcia wyrokiem łącznym i kary ze skazania w sprawie II K 836/10 SR w Malborku. Jest to możliwe w sytuacji gdy zostanie ustalone, że sprawca popełnił ostatnie przestępstwo z ciągu przestępstw przypisanych mu tym wyrokiem zanim zapadł „pierwszy wyrok” w sprawie II K 67/10 SR w Elblągu. Brak jednak dołączenia akt spraw II K 836/10 SR w Malborku i II K 67/10 SR w Elblągu nie pozwala na dokładne skontrolowanie przez sąd odwoławczy tej okoliczności, jednak kwestia ta winna być szczegółowo zbadana przez Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

W świetle tych okoliczności to apelacje wniesione przez skazanego i jego obrońcę musiały doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, skoro zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 85 kk. Stąd sąd odwoławczy na podstawie art. 437 kpk uchylił zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

Natomiast, w sytuacji uchylenia wyroku łącznego z uwagi na obrazę art. 85 kk, która miała wpływ na treść wyroku łącznego, to potrzeba oceny zasad łączenia kar jednostkowych, przy postulowanej przez skarżącego T. P. i jego obrońcę w apelacjach zasadzie absorpcji, jest z pewnością przedwczesna.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji winien uzyskać więc akta główne i wykonawcze wszystkich spraw wymienionych w informacji o osobie skazanego z K. i dokonać wnikliwej i prawidłowej oceny przesłanek z art. 85 kk, a następnie rozważyć jaką zasadę z art.86 kk stosować przy wymiarze poszczególnych kar czy kary łącznej, mając jednakże na względzie wymiar kary łącznej zawartej w uchylonym wyroku łącznym i fakt, że apelacje zostały wniesione jedynie na korzyść skazanego. W szczególności winien też ocenić kiedy skazany popełnił przestępstwo z dnia 12.03.2010r. przypisane mu wyrokiem w sprawie II K 836/10 SR w Malborku a kiedy dokładnie zapadł wyrok w sprawie II K 67/10 SR w Elblągu z 12.03.2010r. i ustalenia te odnieść do treści art. 85 kk. Co do możliwości

orzeczenia kary łącznej obejmującej skazanie z wyroku SR w Elblągu w sprawie VIII K 454/14 za czyn popełniony w okresie sierpnia-września 1999r., to należy ustalić czy nie doszło do zatarć skazań wynikających z niektórych wyroków wskazanych w informacji z K.. Należy bowiem przypomnieć stanowisko SA w K. z wyroku z 5.09.2013r. w sprawie II AKa 269/13, publ. Biul.SAKa 2013/4/21, KZS 2014/2/105, Prok.i Pr.-wkł. (...), iż „z uwagi na zatarcie skazania wyrok nie może być przedmiotem badania pod kątem istnienia warunków formalnych do wydania wyroku łącznego. Skoro wyrok ten nie mógł podlegać tego rodzaju badaniu, to ten nie mógł być wymieniony w części wstępnej wyroku łącznego”.